

Julkaistu keuhalla 1934

Kansallisen Edistyspuolueen eduskuntaryhmä on julkaistavaksemme lähettänyt seuraavasisältöisen julkilausuman:

Sittenkun pääministeri oli eduskunnassa maalisk. 6 p:nä talousneuvostoa koskevan hallituksen esityksen ensimmäisessä käsittelyssä käyttänyt puheen-
vuoron, jonka sisältö ei ollut ennakolta Kansallisen Edistyspuolueen eduskuntaryhmän tiedossa, ja siinä eduskuntaa ja parlamenttaarista valtiojärjestystä vastaan kohdistanut arvostelun, joka, vaikka se perustuikin otteisiin parlamenttien välisen liiton kokouksissa tehdyistä päätöslausehista ja erästä yksityisestä lausunnosta, saattoi antaa aiheen päätellä, että puheen kärki oli kohdistettu yleisenä arvosteluna omassa maassamme toteutettua parlamenttarismia ja eduskunnan aikaisempaa toimintaa vastaan, on Kansallisen Edistyspuolueen eduskuntaryhmä kokouksessaan maalisk. 9 p:nä käsitellyt asiaa. Tällöin on ryhmässä lausuttu, että valtiotalouden hoitamiseksi maan kanto-
kyvyn mukaisesti ja tasapuolisesti kansakunnan kokonaisuuden tarpeita tyydyttävästi hallituksella on ollut syytä antaa esitys talousneuvoston perustamisesta, jotta laajakantoisia taloudellisia ja sosiaalisia kysymyksiä koskevat hallituksen esitykset saisivat ennen niiden eduskunnalle antamista riittävän selvityksen ja perusteellisen valmistelun ja jotta myöskin eduskunnalle antamista riittävän selvityksen ja perusteellisen valmistelun ja jotta myös eduskunnalla olisi tieto siitä, mitä erikoisalojen asiantuntijat tällaisissa kysymyksissä maan kokonaisuuden kannalta pitävät oikeana.

Vaikka ryhmä oleellisissa pääkohdissa on asettunut talousneuvoston perustamiseen nähden hallituksen esityksen kannalle, ryhmä ei ole voinut yhtyä sen arvostelun sisältöön ja sävyyn, joka ilmeni pääministerin lausunnossa. Ryhmä on päinvastin siinä käsityksessä, että parlamenttaarinen ja kansanvaltainen valtiojärjestyksemme on itsenäisyyden aikana kunnialla suorittanut tehtävänsä lainsäädäntötyössä ja myöskin tasavallan taloudenhoidossa sekä että parlamenttaarinen valtiojärjestys on pohjoismaiden parlamenttien välisen liiton kokouksissa todettu näissä maissa parhaaksi mahdolliseksi järjestelmäksi. Tasavallan rakentamiseksi on ollut itsenäisen valtiolaitoksen järjestämisen, maanpuolustuksen, sivistyselämän, vähäväkisten kansankerrosten taloudellisen aseman parantamisen, asutustoiminnan ja maatalouden kehittämisen, sairaan- ja terveydenhoidon y.m. aloilla tehtävä perustavaa työtä ja uhrattava verokuormaa kohottaneitakin rahamääriä, mutta niin on tapahtunut siinä mielessä, että Suomen kansa siten kohoaisi sekä henkisesti että taloudellisesti tasolle, joka ryhmän käsityksen mukaan on ehdottomana edellytyksenä

tasavallan itsenäisyyden säilymiselle sekä kansakunnan eheytymiselle. Sen-
vuoksi ja kun eräät piirit maassamme koettavat uskotella, että koko se
luova työ, joka parlamenttarismin turvin itsenäisyysvuosina on tehty, on
muka vain turmellut kansan hyvinvoinnin edellytyksiä ja sen siveellistä kun-
toa, ryhmä ei ole sopeutunut siihen, että sen piiristä arkaluontoisena ajan-
kohtana on esitetty parlamenttarismia ja eduskuntaa vastaan muistutuksia,
joiden voidaan selittää tukevan niiden ajatuksia ja pyrkimyksiä, joiden tar-
koitusperät tähtäävät kansanvaltaisen ja parlamenttaarisen valtiojärjestyk-
sen tuhoamiseen. Suurin piirtein eduskunta on, se on ryhmän käsitys, var-
sinkin viime vuosina osoittanut huomattavaa itsehillintää ja kyennyt torju-
maan maan taloudellisen elämän kehitystä järkyttävät vaarat, niin että valtio-
taloutemme, joka itsenäisyyden alkaessa oli suorastaan alennustilassa, nyt,
raskaasta pula-ajasta huolimatta, on vahvistunut yleistä tunnustusta an-
saitsevalla tavalla.

Edelleen on ryhmä ollut sitä mieltä, että valtiollisen tilanteen terve-
dyttämiseksi, ennenkaikkea kumouksellisia voimia ja virtauksia vastaan, lai-
lisuutta, kansanvaltaa ja parlamenttarismia kannattavien piirien on tehtävä
määrätietoista yhteistyötä. Tätä yhteistyötä ei ole pyrittävä edistämään
kieltämällä arvo tähänastisilta suurilta saavutuksilta eikä johtamalla val-
tiollista elämäämme sellaisille raiteille, joilla toiminta suuntautuisi
oleellisten, parlamenttaarista kansanvaltaa vastaan kohdistuvien muutosten
aikaansaamiseen voimassaolevaan valtiojärjestykseen sekä laillisella poh-
jalla toimivien ja valtiovaltaan lojaalisesti suhtautuvien valtiollisten
ryhmistysten toimintavapautta vastaan. Tasavaltaa rakentavalta yhteistyöltä
puuttuisi silloin varma pohja ja perusta, perusta, jonka elähyttämänä Kan-
sallinen Edistyspuolue valtiollisissa kysymyksissämme seisoo.

Näiden ryhmässä lausuttujen ajatusten ja kannanilmaisujen johdosta on
p ä ä m i n i s t e r i ryhmässä lausunut m.m.: ettei hänellä ollut aihetta
missään asiallisessa kohdassa peräytyä siitä lausunnosta, jonka hän eduskun-
nassa esitti. Julkisessa keskustelussa on asian johdosta velitettavasti syn-
tynyt harhakäsityksiä lausunnon tarkoitusperistä, kun on kiinnitetty huo-
miota vain siihen arvostelevaan puoleen lausunnossa, joka siihen oli otettu
selostuksina parlamenttien välisen liiton konferensseissa pidetyistä alus-
tuksista ja päätöslausemista, eikä ole tahdottu nähdä sitä myöntöperäistä
puolta, kansanvallan lujittamiseen tähtäävää pyrkimystä, joka lausunnossa
sittenkin oli pääasia. Harhakäsitystä on ollut omansa lisäämään se, että on
oletettu pääministerin ilman muuta hyväksyneen kaiken sen, mitä sanotuissa
konferensseissa on esitetty, vaikka hän lausunnossansa nimenomaan lausui,

ettei hallitus "esityksessään kaavaile niin pitkälle menäviä uudistuksia, kuin mitä voi lukea käyvän ilmi esitetyistä selostuksista." Myöskään ei tarpeeksi tunneta niitä kannanottoja, joita nimenomaan kansanvaltaa puoltavat ja sen terveeseen kehitykseen pyrkivät kansainväliset kongressit ovat hyväksyneet ja joita oman parlamenttimme kansanvaltaisten ryhmien edustajia on ollut mukana hyväksymässä. Pääministerin lausunnon sävystä voi tietenkin aina olla eri mieltä, mutta jos siitä tahdotaan lukea se, ettei siinä ole annettu tunnustusta itsenäisyyden aikana suoritetulle työlle, on sekin väärin, kun kuitenkin lausunnossa selvin sanoin esitetään, että "nuorella valtakunnalla on tietenkin ollut perustamiskuluja, joita ei ole voitu välttää". Tämän kanssa ei ole ristiriidassa se, että lausunnossa myöhemmin huomautetaan, että julkisten menojen kasvu on ollut liian nopea ja suuri ja että siitä on johtunut raskaita veroja, niin välittömiä kuin välillisiäkin, joiden johdosta korkokanta meillä on pysynyt korkeampana ja työpalkat alhaisempina kuin naapurimaassa. Se sisältää ohjelmaa tulvaisuutta kohti, josta ohjelmasta lausunnossa m.m. sanotaan, että "ainakin se on saavutettava, ettei nähtävästi alkavan nousukonjunkttuurin etuja käytetä julkisten menojen lisäämiseen". Tämä varoitus on tarpeen, kun muistaa, että viimeksi vallineeseen nousukonjunkttuuriin lähdetessä, jolloin edistymielinen valtiovarainministeri jätti valtionrahastoon huomattavan pääomasäästön, ei sanottua sääntö tarpeeksi otettu huomioon. Kun on pidetty pahana valtionmenojen vertailua 1913 vuoden ja nykyajan välillä, ei huomata, ettei tarkoituksena ole ollut muuta kuin todeta, kuinka keveä kansantalouden rasitus julkisten menojen kohdalta aikaisemmin on ollut, ilman että tähän toteamiseen sisältyy hylkäävää arvostelua niistä menoista, jotka itsenäisyyden aikana ovat olleet tarpeellisia. Yhtä vähän on lausunnossa eduskuntaa yksin syytetty säästäväisyyden puutteesta, vaan kohdistuu lausunto yhtä paljon hallituksiin. Kaikki asiat voidaan kääntää pahoin päin, mutta kansanvallan ja parlamenttarismin puolustajain ei sen johdosta, että sen vastustajat niin tekevät, pitäisi olla näkemättä, että arvostelu voi olla kahta laatua, rakentavaa ja kaatavaa, ja että puheenaolevassa lausunnossa pyrittiin siihen, mihin m.m. Madridissa viime vuonna pidetyssä parlamenttien välisen liiton konferenssissakin, s.o. kansan vapauksien säilyttämiseen ja kansanvaltaisen valtiojärjestyksen lujittamiseen myöskin taloudellisissa asioissa.

Pääministerin selitykset kuultuaan ja käydyän keskustelun jälkeen ryhmä on, pysyen edelläesitetyllä kannallaan, todennut, että pääministeri ei puheessaan ole tarkoittanut asettaa kysymyksenalaiseksi kansaneduskunnan ja parlamenttaarisen valtiojärjestyksen merkitystä, eikä viitoittaa suuntaa voimassaolevan valtiojärjestyksemme perusteiden muuttamiseksi, vaan on tahtonut saada sanotuksi varoittavan sanan valtiovarojen liian avokätistä käyttöä vastaan noususuhdanteen avatessa siihen mahdollisuuksia.

Kansallisen Edistyspuolueen puoluetoimikunnan keskusvaliokunta on alussa mainittuna päivänä, asiaan tutustuttuaan, yhtynyt eduskuntaryhmän kantaan.